

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Laž o skorajšnji smrti nacionalizma

ZABLŖDE KRIVO POJMOVA NEGA INTERNACIONALIZMA.

Pod uplivom marksizma, ki je nastal prav v tisti Nemčiji, nad katero vihrajo sedaj zastave nacionalističnega fašizma, se je rodilo ob začetku našega stoletja naziranje, da je nacionalizem premagana stvar, sentimentalnost prošlosti. Bodočnost bo nacionalizem odpravila in proglasila edino veljavnost internacionalizma, ki bo odpravil vse etnične in rasne razlike, odnosno jih podredil velikim smotrom vseobče skupnosti. To naziranje se je širilo z velikim zanosom, ycepjalo se je v srca širokih množic in tudi intelektualnih poedincev. Posebno vneto pa je nemška socialna demokracija oznanjala to svojo vero slovenskim narodom bivše Avstro-Ogrske, da tudi Rusom in drugim. Tako se je prav kmalu zgodilo, da so slovanski socialni demokrati postali zgolj prive se k nemške socialne demokracije in so v prihodog nekega imaginarnega internacionalizma zlasti v narodno ogroženih krajih zavrgli svojo narodno zavest in polegoma tudi svoj materni jezik.

Ta vera v skorajšnjo propast nacionalizma v srcih posameznih nemških socialističnih ideologov in intelektualcev ni bila le navidezna, ni bila lažna, temveč res produkt trdnega prepričanja. Vsi ostali pristaši gibanja se pa nikoli niso povzpeli do res pravega internacionalizma. Njim, zlasti pa onim v predvojni in povojni Avstriji, je bil znak internacionalizma to, da so sami vedno in dosledno ostali po vseh zunanjih znakih Nemci z nemškim jezikom, vsi Nemci pa so jim bili »internacionalci« le tedaj, če so zunanje značje svojega naroda zavrgli in se posluževali nemščine. In tako je postal marksizem zavestno ali nezavestno, ker to je docela postranskega pomena za naknadno ugotovitev dejstva: najuspešnejši pomočnik pošujčevalnega pangermanizma! Da pa ta naša ugotovitev ne bo izgledala kakor nekakšna pavšalna obdolžitve, naj navedemo samo nekaj konkretnih primerov. Koroške Slovence je odtujila od svojega naroda bolj socialna demokracija kakor pangermanska akcija. Pri usodnem plebiscitu leta 1920. so nemški in slovenski socialni demokrati v coni A glasovali za Avstrijo. Če se to ne bi bilo zgodilo, bi bili plebisciti dobili mil! Drug primer pa imamo kar v Mariboru. Kdo je dal temu mestu videz nemške trdnjave? Samo ona masa slovenskih delavcev, ki se je zaverovana v napačno pojmovanje internacionalizem oklenila nemščine kot občevalnega jezika in se, da »ne bi bila na-

cionalna«, ogibala slovenščine. Posledice te napačne internacionalistične vzgoje smo bridko občutili za časa prevrata, po vojni in jih občutimo deloma še sedaj. Še sedaj je ponekod v naših predmestjih internacionalizem istoveten z nemčurštvom.

Kakor vsaka ideja, tako vidimo, da je bilo tudi pojmovanje internacionalizma socialne demokracije kruto zlorabljeno. Mimo tega je pa vsa povojna doba pokazala, da je bilo mnenje marksizma, da je nacionalizem premagana stvar, popolnoma in do temeljev napačno. Nikdar se nacionalizem še ni tako silovito razživel kakor zadnja leta, zlasti pa prav v zadnjem času. Razživel se je celo tako silovito, da ni porušil v nemških deželah le onega internacionalizma, ki je bil idejno tam porojen, marveč tudi marksizem sam skupaj z njegovimi organizacijami. Danes je oblast v Nemčiji v rokah ekstremnega nacionalizma, t. j. fašizma, prav tako pa vladajo tudi v Avstriji z diktatorskimi sredstvi nacionalisti krščanskega socializma in polfašističnega heimwehrovstva. Internacionalizem, personificiran v levičarskem in desničarskem marksizmu, je premagan, potisnjen v umirajočo defenzivo, ki pa je bo tudi kmalu konec. Zadet je torej v srcu, v rojstni domovini.

Nam Slovencem je marksistični internacionalizem, pojmovan napačno, povzročil torej nepregledno škodo in ne bi imeli tako nobenega povoda objektivati njegove usode, če ne bi nemški nacionalizem, ki je zatrl triumfal nad njegovim porazom, ustvarjal druge, še bolj neposredne nevarnosti — nevarnosti besnega sovraštva med narodi Evrope. Toda tega nacionalističnega orkana najbrže nikoli ne bi bilo, če ga ne bi bil izžval kot reakcijo prav marksistični internacionalizem, ki mu je prerokoval skorajšnjo smrt ob zdravem telesu. Je pač tako, da pokaže vsak organizem, ki bi ga radi nasilno pokopali, nenavadno novo moč in voljo do življenja! Iz vsega tega se pa moramo vsaj nekaj naučiti tudi mi, zlasti se pa morajo naučiti tisti naši ljudje, ki so ob napačno pojmovanju internacionalizmu zavrgli tudi neobhodno potrebne znake svoje narodnosti, tiste znake, ki jih pravi internacionalizem nikoli ne bi mogel terlati kot žrtev od človeka. Laž o skorajšnji smrti nacionalizma je umrla, in sedaj gre tudi pri nas za to, da nacionalizem okreplimo, toda z zdravimi sokovi razuma, ne besnega sovraštva po fašizmu!

Proračunska razprava v skupščini

PRORAČUN ZNAŠA 10.438.000.000 Din. SAMO IZ KLUBA JRKD JE PRIJAVLJENIH 53 GOVORNIKOV.

BEOGRAD, 14. marca. Pred skoraj polnoštevilno zbrano narodno skupščino se je včeraj pričela razprava o državnem proračunu za leto 1933-34. Ker je zakonski predlog zelo obširen in je pričetek novega budžetnega leta pred vrati, se mora izvesti razprava v pospešenem tempu in bo imela vsak dan po tri seje, in sicer dopoldne, popoldne in zvečer. K debati se je prijavilo iz poslanskega kluba JRKD 53 govornikov. Deloma v načelni, deloma v podrobni debati bodo govorili tudi skoraj vsi poslanci iz dravske banovine. Proračun je predviden na Din 10.438.000.000, in sicer so glavne postavke določene naslednje: Izdatki za vojsko 2.400.000.000 Din, odplačila državnih dol-

gov in posojil 1.200.000.000 Din, pokojnine državnih uslužbencev znašajo skoraj eno milijardo (imamo 50.000 upokojencev, od katerih jih je več kar z večkratnimi pokojninami, pridobljenimi za svoje strankarske zasluge pod prejšnjimi režimi, zaradi česar bo izvršena temeljita revizija upokojencev in pokojnin). Osebnih izdatki znašajo pri 239.000 državnih namoščenih 4.850.000.000 Din, materialni pa 5.590.000.000 Din. Letošnji proračun je v primeri z lanskim znižan za Din 884.733.000. Vlada smatra vsako nadaljno redukcijo uradniških plač za nemogočo. Na vsakega prebivalca odpade skupno vseh davčnih obremenitev 448,92 Din.

Avstrijski heimwehrovci državna policija

DOLLFUSSOVA VLADA SLEDI HITLERJU, PREGANJANJE IN ZAPIRANJE KOMUNISTOV. CELOTNO VODSTVO V ZAPORU. IZGON TUJIH AGITATORJEV. NOVE ZASILNE ODREDBE.

DUNAJ, 14. marca. Zaradi hujšajoče vsebine je bila današnja številka »Arbeiter Zeitung« zaplenjena. Za komunistično glasilo »Rote Fahne« je odrejena preventivna cenzura. Iz vladnih krogov se doznava, da pripravljata tudi avstrijska vlada po vzgledu Nemčije uvedbo neke pomožne policije za vzdrževanje reda in varnosti. Ta pomožna policija naj bi se formirala iz heimwehrovcev, kmečkih brambovcev in gradiščanskih napadalnih oddelkov. Rokavni znaki so bili izdelani za vsa pomožna policija že pred 4 dnevi. Ta sklep pomeni očito kršenje mirovne pogodbe.

DUNAJ, 14. marca. Vlada še vedno vztrajala na stališču, da se seja parlamenta, ki je sklicana jutri, nikakor ne sme vršiti, obenem pa izjavlja, da najbrže ne bodo potrebni nobeni posebni ukrepi, ker bo opozicija na koncu koncev vendarle sama uvidela, da nimajo njeni nameni kot protizakoniti nobenega smisla. Enako, kakor v Haleinu, kjer je policija

z orožniško asistenco in pomočjo vojaštva napravila včeraj hišno preiskavo v lokalih in pri funkcionarjih komunistične stranke, je tudi dunajska policija izvršila hišno preiskavo v uredništvu in v tiskarni »Rote Fahne« in v društvenih prostorih komunistične stranke, kakor tudi v zasebnih stanovanjih vseh izrazitejših komunistov. Aretirano je bilo celotno vodstvo avstrijske komunistične stranke, obenem pa je bil zaplenjen obširen propagandistični material, kakor tudi vsa korespondenca. Sinoči ob 6. uri so se hišne preiskave nadaljevale, dočim so zasliševanja komunistov na policiji permanentna. Na podlagi najdenih beležk je policija ugotovila, da se skriva na Dunaju večje število tujih komunističnih agitatorjev, ki jih bo vse aretirala in izgnala iz države.

DUNAJ, 14. marca. Pričakuje se, da bo vlada najbrže še danes objavila svojih 5 nadaljnjih izjemnih odredb, med njimi tudi odredbo proti tisku.

Macdonaldov naslop proti Franciji

NERAZUMLJIVA BREZNAČELNOST ANGLEŠKE POLITIKE. MACDONALD ZAHTEVA RAZOROŽITEV FRANCIJE. — KRIZA POOSTRENA.

ŽENEVA, 14. marca. Angleški ministrski predsednik Macdonald je po zadnjem pariškem razgovoru z vodilnimi francoskimi politikami svoje stališče glede razorožitvenega vprašanja popolnoma spremenil. Še v Parizu je ugotovil, da Italija in Nemčija namenoma otežujeta delo razorožitvene konference, da bi s tem pridobili dovolj časa za lastno oborožitev. Angleški premier pa je sedaj svoje tedanje stališče popolnoma spremenil, ker je zahteval od francoske delegacije, naj bi Francija pristala na obširno znižanje svoje oborožitve in tako omogočila tudi ostalim državam efektivno kvantitativno razorožitev.

V ženevskih političnih krogih je izzval ta najnovejši okret angleškega politika veliko senzacijo. Zunanji ministar Paul-Boncour je takoj obvestil svojo vlado o Macdonaldovih zahtevah. V Parizu se je takoj sinoči sestal

ministrski svet k seji, na kateri je sklepal o stališču, ki naj ga zavzame napram najnovejšemu koraku Macdonalda. Na seji je bilo končno sklenjeno, da Francija tako dolgo ne pristane na kako znižanje svoje oborožitve, dokler ne bo podano zadostno jamstvo za varnost Francije.

Francoski tisk začudeno komentira zahtevo angleškega ministrskega predsednika in izjavlja med drugim, da temelje vse mirovne pogodbe na oboroženi sili Francije, kar je izjavil tudi Churchill v angleški spodnji zbornici. Zato je smešno, če zahteva Macdonald danes oslabljenje tega temelja mirovnih pogodb. Popolnoma jasno je, da bi se z oslabljenjem francoskih bolnih sil na suhim in na vodi porušili tudi vsi sistem mirovnih pogodb. S tem Macdonaldovim nastopom je kriza razorožitvene konference neizbežna.

Ameriška kriza prekoračena

NEWYORK, 14. marca. Predsednik Roosevelt je imenoval bančnika Freda Kenta za deviznega diktatorja Amerike z najdalekosežnejšimi pooblastili in polnomočji. Novi devizni diktator bo nadzoroval ves devizni in zlati promet. Doslej je odprlo že 350 bank svoje blagalne in se izplačujejo vloge neomejeno. Splošno mnenje je, da je višek krize že prekoračen.

Hitlerjevci pretepli ženo italijanskega poslanika

DUNAJ, 14. marca. »Wiener Sonntags- und Montags Zeitung« poroča iz Berlina, da je v petek neka skupina članov narodno-socialističnih napadalnih oddelkov napadla neki avtomobil, v katerem se je vozila žena italijanskega poslanika v Berlinu. Zaradi svojega lužnjaškega izraza so jo napadalc smatrali za židinjko ter jo izvlekli iz avtomobila, nato odvedli v neko bližnjo vežo k lo tamkaj sirovo pre-

tepli. Nato so jo odvedli na policijo, kjer se je šele razkrila nerodna pomoč. Hitler je ponudil italijanskemu poslaniku vsako zadoščenje, toda italijansko poslanstvo doslej sploh še ni odgovorilo. Zaradi tega se resno dvomi, ali bo Hitler 4. aprila pod nastalimi razmerami sploh odpotoval v Rim, kakor je bilo določeno in dogovorjeno.

ANGLIJA UKINILA PREPOVED IZVOZA OROŽJA.

LONDON, 14. marca. V spodnji zbornici je odgovoril Baldwin na vprašanje voditelja opozicije Lansburyja sledeče: »Vlada je sklenila, da ukine prepoved izvoza orožja, ker nima nobenega upanja več, da bi se mogel v bližnji bodočnosti doseči mednarodni sporazum v tem vprašanju. Zato ne bi bilo nobene koristi, če bi se samo Anglija držala te prepovedi. Vendar pa upa angleška vlada, da se bodo zadevna pogajanja nadaljevala, čim se bo za to ponudila prva ugodna prilžnost.«

Dnevne vesti

Občni zbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige

Sinoči je imela mariborska JČ liga svoj letošnji redni letni občni zbor v lovski sobi hotela »Orel«. V odsotnosti predsednika g. dr. Reimana je otvoril in vodil občni zbor svetnik g. Knop, ki je v uvodu pozdravil vse navzoče, posebej pa še okrajnega glavarja g. dr. Ipavca in mestnega podžupana g. Golouha.

Tajnik g. dr. Šmajd je nato prečital pismo predsednika g. dr. Reimana, v katerem izjavlja, da zaradi prezaposlenosti odlaga svoje predsedniško mesto in se odpoveduje sploh vsaki funkciji v ligi, kar je vzel občni zbor z obžalovanjem na znanje. V nato sledečem predsedniškem poročilu, ki je obsegalo tudi tajnikov referat, je bilo podano vse delovanje odbora, oziroma lige v preteklem poslovnem letu. Liga je pod svojim agilnim predsednikom g. dr. Reismanom nadaljevala z vso živahnostjo delo na zblizjevanju in medsebojnem spoznavanju s češkoslovaškim narodom. Za častna člana sta bila izvoljena glavni urednik praskih »Narodnih listov« g. Jan Karel Strakaty in senator g. Ivan Hribar. Nadalje je poročilo obsegalo opis medsebojnega živahnega sodelovanja z zvezo lig v Beogradu, zlasti pa s sorodnimi ligami v Češkoslovaški. Brnska liga je imenovala mariborsko za svojo posestrimo. Posebna skrb bo v bodočem delovanju posvečena čim tesnejšim stikom z oblastmi in z mladino. Po blagajniškem poročilu prof. g. Špendala je poročal v imenu preglednikov, nadzornik g. Založnik, da so vse knjige in blagajniško poslovanje v najvidnejšem redu in je bil na njegov predlog podeljen odboru absolutorij.

V imenu Jadranske Straže je pozdravil nato občni zbor g. dr. Vinko Rapotec, nakar je bil na njegov predlog izvoljen za novega predsednika minister v p. g. dr. Vekoslav Kukovec, ki se je v svojem govoru najprej spomnil velikih zaslug in neizmernega dela bivšega predsednika g. dr. Reimana, nato pa je predlagal, da se izvoli g. dr. Reisman za častnega člana lige, kar je občni zbor soglasno odobril. V svojih nadaljnjih izjavah je novi predsednik očitno sedanjí položaj lige z ozirom na nastale zunanje politične razmere, na njene velike naloge v bodočnosti in je obljubil, da bo novi odbor skušal storiti vse, kar se od njega pričakuje.

Pri volitvah je bil nato izvoljen naslednji odbor: gg. sv. Knop, dr. Pivko, dr. Reisman, ravn. Kadunc, dr. Dolar, dr. Senjor, dr. Rapotec, prof. Šenik, prof. Špendal, ravn. Ginc, prof. Oven, učit. Cibic, učit. Drly, prof. Gruntar in Kovač. Preglednika računov sta gg. Založnik in dr. Crnek. Ko je bilo še sklenjeno, da se bo odbor konstituiral na prvi seji, je predsednik g. dr. Kukovec ob 22. uri zaključil lepo uspeši občni zbor.

Lepo zborovanje strelcev v Rogaški Slatini

V nedeljo 12. t. m. je bil v našem najstarejšem zdravilišču, divni Rogaški Slatini, ustanovni občni zbor zvezne strelske družine, ki ga je otvoril agilni javni delavec in blagajnik zdraviliške uprave g. Viktor Gračner v navzočnosti lepega števila Slatinčanov. Po pozdravnem nagovoru sta okrožna delegata gg. Reja in kapetan Jančič iz Maribora orisala navzočim pomen in namen strelskega pokreta ter jim začetna točna smernica za bodoče uspešno delovanje. Iz njune dolge prakse sta navedla lepe vzgledne požrtvovalnosti in visokega smisla za organizacijo strelcev, ki se zbirajo pod potpisnim strelskim praporom, ki ga je preteklo leto na vsedravnih strelskih tekmah v Ljubljani podelil v znak svojega posebnega spoštovanja in cenjenja strelskega športa sam kralj Aleksander.

Da se je tako naglo ustanovila strelska družina v Rogaški Slatini, tej pomembni nacionalni postojanki naše banovine, zasluži v prvi vrsti zahvalo ravnatelj zdravilišča g. inž. Dietrich. Po končanih govorih obeh delegatov so bile izvedene volitve prvi uprave, ki jo sestavljajo: predsednik g. Ilija Arsič, podpredsednik g. Vinko Glanc, tajnik g. Marjan Koritnik, blagajnik g. Franjo Novak, odborniki gg. dr. Franjo Kolterer, dr. Karel Bravec, Franjo Medic, Franjo Zore, Barba

Gombač, Martin Plementaš, Ante Matanić in Karel Fišer.

Pri slučajnostih se je razvila živahna in zanimiva debata, ki je pokazala po tehtnih vprašanjih navzočih, kako veliko in pravo zanimanje za pokret vlada med Slatinčani. Pojasnila na mrogoštevilna vprašanja je dal okrožni tajnik g. Reja. Po izčrpanem dnevnem redu se je izvoljeni predsednik zahvalil za zaupanje in izvolitev ter ob 18. uri zaključil vsestransko sijajno uspeši občni zbor, ki z vsem svojim potekom trdno jamči za zdrav in mogočen razvoj mlade organizacije slatinskih strelcev.

Kazensko postopanje proti dr. Mačku in dr. Korošcu. Državno sodišče za zaščito države je uvedlo kazensko postopanje proti dr. Vladimirju Mačku na podlagi člena 3. zakona o zaščiti države ter preiskavo po istem členu proti dr. Antomu Korošcu. Dr. Maček je bil že odveden v zapor omenjenega sodišča v Beogradu.

Ali je to dovoljeno? V zadnjem času se množe primeri, da smatrajo neki krogi za potrebno, da ustvarjajo na razne načine in ob raznih prilikah med delavstvom sovražno razpoloženje napram delodajalcem. Dosedaj dobro razmerje med delodajalci in delojemalci se vedno bolj izpodkopava in namesto dosedanje harmonije stopa polagoma ostro nasprotje, ki ima v večini primerov slabe posledice le za delavstvo, ki tem svojim dvomljivim svetovalcem naseda. Imamo na razpolago nešteto primerov in tudi dokazov, da je bilo to postopanje le v kvar zapeljanim delavcem, ki so morda v posameznih primerih res dosegli kako materialno korist, ki pa ni v nobenem razmerju s škodljivimi posledicami, zvezanimi s takšnim postopanjem dotičnih delavcev napram svojim delodajalcem. Mnogi delavci vidijo le trenutno korist, pozabijo pa pri tem, da so prej ali slej vendar težko oškodovani v svojih življenjskih interesih. — Razočarani gledajo bridke posledice svojih nepremišljenih korakov šele takrat, ko se škoda ne da več popraviti. Naša oblastva bi vsekakor storila dobro, če bi se zanimala za to ravnanje in naše delavstvo obvarovala pred nadaljnjimi škodljivimi posledicami.

Izsledki najnovejše psihologije in vzgojstvena vprašanja. Na predavanju »Zveze mladih intelektualcev« jutri v sredo 15. tm. bo predavatelj, univ. prof. dr. Ozvald iz Ljubljane uvodoma pojasnil duševno rast človeka v luči »dušoslovne psihologije«. Potem pa mu je pred vsem drugim do tega, da bi nekatere pedagoške pomembnejše plati duševnega življenja osvetlil z vidika »psihološke«, pa »individualne psihologije«. A še posebej namerava na tem »novem« gledanju pedagoških vprašanj pokazati one možnosti, ki se tu odpirajo vzgojniški praksi ter očitati meje, pred katerimi nam ustavlja korak — stvarna logika.

O važnih stanovanjskih zadevah bo razpravljajal drevi na svoji seji, ki bo ob 20. uri v Nabavljalni zadrugi na Rotovškem trgu, upravni odbor Društva stanovanjskih najemnikov.

Borza za intelektualce išče šest absolutov tehnične srednje šole, ki so odslužili kadrski rok. Podrobnejša pojasnila pri borzi.

Esperantsko društvo v Mariboru vabi na svoj občni zbor, ki bo v četrtek 16. marca v hotelu Halbwild, Jurčičeva ulica, ob 20. uri, svoje člane in vse prijatelje esperantskega gibanja.

Atlantida. Grajski kino začne v sredo predvajati zvočni vefilm »Atlantida«. Velika reklama prihaja o tem filmu, mnogo se je pisalo in pripovedovalo; ta film pa prekaša vsa pričakovanja, publika povsod, kjer se predvaja, navdušeno zapušča bioskope, kajti toliko lepote se le redkokdaj vidi v filmu, Brigita Helm je božanstvena krasotica, ki igra ulogo gosposdarice Atlantide dostojanstveno, nedosegljivo. Gustav Diesel, njen partner, je v tej ulogi junak, ki se bori proti Atlantidi, proti ljubezni do Atlantide. Sam film je prirejen po romanu Pjera Benoit, samo da se postavlja teza, da pogreznjen otok ni pogreznjen v morju, temveč zasut pod peskom nekje v Sahari. Ta film se predvaja momentano v Zagrebu in Parizu z ogromnim uspehom.

Pia in Pino Mlakar. Med vsemi umetnostmi zahteva plesna najširše področje možnosti uveljavljenja, zato je skoraj nemogoče, da bi se razvila pri malih narodih, kakor je naš. In vendar imamo tudi Slovenci nekaj znamenitih imen, kipa se seveda uveljavljajo več zura kakor doma. Naj omenimo le našo veliko umetnico Lidijo Wissiakovo, primobalerino velike pariške opere. Med mladimi pa sta se doslej najbolj uveljavila doma ter v svetu Pia in Pino Mlakar. Vsi njuni nastopi po Nemčiji, Franciji, Jugoslaviji in drugod so bili deležni največjega priznanja. V Beogradu, Zagrebu in Ljubljani so pomenili uprav velik dogodek in senzacijo. Zato smo si že davno želeli, da bi nam pokazala svojo umetnost tudi v našem Mariboru, na katerega veže Pina Mlakarja spomin vse mladosti, saj je tu studiral in dovršil gimnazijo. Njun nastop bo sedaj v četrtek 16. tm. v Narodnem gledališču, in prepričani smo, da bo Maribor vedel pravilno ceniti to prireditel in bo gledališče napolnil z ljubitelji plesne umetnosti. To je Maribor Mlakarju tudi dolžan!

Naša pesem v Parizu. Preteklo sredo je nastopil pevski zbor »Jadran«, ki so si ga osnovali naši izseljenci v Parizu, na prvi letošnji reviji »Fête de Nations«, ki jo je priredilo društvo »Renaissance Française« pod pokroviteljstvom predsednika francoske republike. Namen prireditvi je bil pokazati mednarodno folkloro in so bile zastopane skoro vse države. Naši pevci so nastopili v slikovitih narodnih nošah, ki so vzbujale splošno pozornost, pod vodstvom mariborskega rojaka g. Draga Šijanca in bili deležni za uspeši nastop toplega priznanja. Tudi je ob tej priliki predsednik društva »Jadran« g. Arnavtovič iskreno pozdravil svoje članstvo in jim čestital k uspehu, zlasti dirigentu Šijancu.

Dobave za vojaštvo. Pri poveljstvu 32. topničarskega polka in vojašnici vojvode Putnika, Stritarjeva ul. 30, bo jutri 15. t. m. ob 11. uri dopoldne ustmena licitacija za dobavo teletine, mleka in kruha, na kar opozarjamo naše obrtnike. Podrobna pojasnila daje mestni vojaški urad.

Sobno streljanje SLD bo zopet v sredo, 15. t. m. ob 20. uri v gostilni »Plzenski dvor«. Ob zaključku letošnjega sobnega streljanja se bo priredilo nagradno sobno streljanje, katerega pa se bodo mogli udeležiti le oni strelci, ki bodo prisostvovali najmanj petkrat letošnjemu sobnemu streljanju.

Ukradeno kolo. Včeraj dopoldne je bilo delavcu Jeleniču izpred neke trgovine na Aleksandrovi cesti ukradeno popolnoma novo žensko kolo znamke NSU, vredno 1.800 Din. Jelenič je prijavil tatvino policiji.

Napad na cesti. Ko se je preteklo noč okrog ene ure vračal v mesto upokojeni železniški uradnik Izidor Novak, stamujoč v Puškinovi ulici, sta planila v bližini Fuksove gostilne v Novi vasi predenj dva moška in zahtevala od njega, da jima izroči denar. Ker pa Novak ni imel pri sebi denarja, sta ga pustila pri miru ne da bi mu storila kaj zalega. Ko je Novak prišel v mesto, je zadevo prijavil policiji. Izpovedal je, da sta napadalca stara okrog 30 let, oba velike postave, pristriženih brk in športno oblečena. Govorila sta nemško. Policija je uvedla obširno preiskavo.

Kino Union. Radi ogromnega zanimanja se predvaja nepreklicno do vključno srede najuspešnejša in največja veseloigra zvočnega filma »Paprika« s Frančiško Gaalovo in Paulom Hörbigerjem. Film, poln komike in temperamenta, izborne ogreske glasbe; posebno štirje »šlagerji« navdušujejo do vrhunce. Sledi prvovrstna opereta »Jaz podnevu, Ti ponoči« z Willy Fritschem in Käthe Nagy.

Grajski kino: Samo še do vključno torika vesela zabavna komedija: »Kaj naj priznam svojemu možu« (Žena v pijami). Renate Müller, Georg Aleksander. V sredo se začne dolgo pričakovani vefilm »Atlantida«. Monumentalno filmsko delo z Brigitto Helm in Gustavom Dieslom v glavni vlogi. Krazna veledrama po glasovitom romanu Pierre Benoit. Vefilm, ki ima povsod, kjer se predvaja, največji uspeh.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, go-rečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni zlabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Torek, 14. marca: Zaprto.

Sreda, 15. marca ob 20. uri: »Grob neznane vojak« C.

Četrtek, 16. marca ob 20. uri: »Plesni koncert Pie in Pina Mlakar«. Izven.

Petek, 17. marca: Zaprto.

Iz mariborskega gledališča. Raynalo-va tragedija »Grob neznane vojak«, nedvomno najlepša in najboljša tragedija, kar jih je navdahnula svetovna vojna, je tudi v Mariboru zapustila izredno močan utis ter je izvrstno uspela. Prva ponovitev tega dela bo v sredo, 15. t. m. za red C.

Grob neznane vojak

(Le Tombeau sous l'Arc de Triomphe.)

S svojimi duševnimi in fizičnimi grozotami je svetovna vojna inspirirala poleg nešteto malih tudi nekaj res velikih umetnikov, zlasti pisateljev, vendar pa imamo razmeroma malo del, ki bi segala v »večno vrednost«. Tako delo je pa nedvomno Francoza Paula Raynala »Grob neznane vojak«. Raynal je zaje-vojnjo z najgloblje duhovno-duševne strani in jo postavil na oder v tistem, kar je na njej notranjega, zato pa najgrozotnejšega. Obenem je razbil veliko laž gledanja na vojno z očmi zafrontnikov in tistih, ki je sploh niso doživeli. Vojna ni zanosna romantika, je le najvišja bolečina, najgloblja tragedija vsega kar more doživeti in dočutiti človeško bitje. Zato je »Grob« obenem tudi najhujša njena obsodba, pomembna zlasti zato, ker jo je napisal Francoz, sin tistega naroda, ki se je najbolj ogiblje, je pa če mu jo vsilijo, najboljši vojak na svetu. Prav zaradi te dvojnosti, ki pa je vendar psihološko enota, te drame s tako višino in občečloveško globino ne bi nikoli mogel napisati n. pr. Nemec.

V tej tragediji v treh dejanjih nastopajo samo tri osebe: oče, sin-vojak in nevesta. Sin se vrne domov na dopust, ki se zaradi brzotavnega preklica skrči samo na čas od 2 do 7 ure zjutraj. Dopust je dobil pod pogojem, da prevzame po vrnitvi akcijo, ki je brez izgube življenja neizvedljiva. Do tega ga prižene ljubezen do neveste in očeta. Toda takoj ob vrnitvi spozna vso ogromno razliko med fronto in zaledjem, med svojim mišljenjem in gledanjem ter mišljenjem in gledanjem njegovih najbližjih. Vse delo je podlufnjeno in zgrajeno na dialogih, odnosno pogovorih v troje, pa zgrabi vseeno in pretrese. Stil je mestoma blizu ekspresionizmu, in tako je pojmoval g. Jože Kovič tudi svojo režisersko nalogo. Zavrgel je tokrat vse nepotrebne rekvizite, inscenacije in posvetil vso pažnjo le besedi in igri, tako da je dosegel res lep uspeh.

Krasen je tudi prevod Otona Župančiča, le nekatere besede so igralci izkrivili. (Da navedem za primer le eno: ne pravi se »raje«, temveč »rajše« ali »rajši-a-ee«. Vojaka je upodobil režiser g. J. Kovič sam, in to z uspehom, tako da je to ena njegovih najboljših kreacij. Zatiral je tokrat srečno tudi patos, ki je zanj nevaren. Ušel mu je le še kdaj pa kdaj, ni pa motil celotne podobe. Vojakova nevesta, gđc. Kraljeva, je doprinesla k uspehu drugi del. Poglobila se je s fino psihologijo v žensko dušo svoje junakinje in jo podala tudi na zunaj moistersko, čisto kar presenetljivo. Isto velja pa tudi za tretjo kreacijo, za očeta g. Furijana, ki se zadnje čase še močnejše razvija. —r.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, ker često učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove« vode ugotovili z lastnimi preiskovanji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Policijska kronika. Preteklo noč je bil aretiran Josip Totar, ker je brez dovoljenja beračil in nadlegoval ljudi po ulicah in neka Hedvika Lorberjeva radi tajne prostitucije in spolnega okuženja. Prijavljen pa je bil neki Josip J. radi ogrožanja javne varnosti, neki France L. radi razgrajanja in neki Slavko C. radi nagle voznje.

Slovenci!

Vidimo, da kulturna zgradba nobene evropskega naroda ni popolna, dokler ni dosegel svoje univerze.

Vemo, da nam kraljevina Jugoslavija, ki nam je takoj po osvobojenju naklonila vseučilišče, v dobi svetovne gospodarske krize pri najboljši volji ne more prispevati za naše prosvetne zavode toliko, kolikor bi bilo potreba.

Pomnimo, da smo Slovenci pred svetovno vojno ustvarili in vzdrževali vse svoje najvažnejše in najdražje ustanove iz lastnih moči.

V svesti smo si, da ta slovenski idealizem v današnjih časih ni upadel, in se zanašamo, da bo tudi v bodoče čuvaj z enako vnemo vse, kar je razvil velikega in visokega. Z ničemer ne moremo lepše in dostojneje dokazati, da smo res narod duha, vreden bodočnosti, nego z dejansko ljubeznijo do svojih kulturnih institucij, katerih najvišja je in katerih najdražja nam bodi ljubljanska univerza kralja Aleksandra I.

Da se v vseh plasteh našega naroda učvrsti in ohrani misel na duševne vrednote, zavest o pomenu obstoja, razvoja in spolnitve slovenske univerze v Ljubljani, ki jo okronaj ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti kot znamenje naše duševne zrelosti, naše žive kulturne volje, kot poročstvo za naš nepretrgani napredek, kot temelj našega narodnega ponosa, se je ustanovil v Ljubljani vseučiliški odbor, naslednik nekdanjega vseučiliškega odseka.

Upamo, da bo narod sprejel njegova načela za svoja in z vsem razumevanjem in vso gorečnostjo podpiral njegovo delo za ohranitev in izpolnitev slovenske univerze v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 4. marca 1933.

Za vseučiliški odbor: Ivan Hribar, predsednik; dr. Matija Slavič, rektor

Iz sovraštva do svojcev trikratni požigalec

Po 30 letih ločenega življenja zažgal imetje žene, sina in brata. — Svojege zločina se ne keša, temveč veseli. — Diliur Slovenskih goric pod ključem.

Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je moral danes dopoldne zagovarjati 63letni mizar Franc Ketiš z Ivanjovskega vrha zaradi zločina požiga. Gre za edinstven primer v zadnjih sodnih kroniki. Obtožnica opisuje njegov zločin naslednje:

Dne 7. februarja t. l. okrog polnoči se je vračal domov posestnik Alojz Kolar iz Oroslavcev mimo posestva Antona Ketiša na Grabnoškem vrhu ter opazil, da je švignil iz kupa slame na Ketiševem dvorišču visok plamen. V istem trenutku je videl, da je od ognja pobegnil v noč neki moški, kateremu je naglo sledil in ga tudi dohitel. Ko ga je prijel,

univerze, podpredsednik; dr. Janko Pollec, univ. prof., tajnik, dr. Fran Windischer, generalni tajnik TOI v p., blagajnik; dr. Gregorij Rožman, knezoškof ljubljanski; dr. Drago Marušič, ban dravske banovine; dr. Dinko Puc, župan ljubljanski; dr. Vladimir Ravnihar, senator; dr. Valentin Rožič, senator; Oton Župančič; dr. Henrik Tuma, odvetnik. — Za Delavsko zbornico: Josip Kopač. — Za jugosl. profesorsko društvo, sekcija Ljubljana: prof. Fr. Grafenauer, prof. dr. Valter Bohinc, prof. dr. Rudolf Kolarič. — Za ljubljansko inženjsko komoro: inž. Milan Suklje. — Za društvo Pravniki: prof. dr. Metod Dolenc, dr. Rudolf Sajovic, dr. Hinko Lučovnik. — Za Slovensko Matico: dr. Karol Lorčar, dr. Josip Debevec, Juš Kozak. — Za Slovensko zdravniško društvo: Dr. Valentin Meršol. — Za zdravniško zbornico: Dr. Josip Tičar. — Za Zvezo industrijcev: Dragotin Hribar. — Za društvo za zgradbo tehniški fakulteti univerze služečih poslopij: inž. Anton Klinar.

Zastopniki profesorskega zbora univerze: dr. Alfred Šerko, prorektor univ., dr. Starko Lapajne, dekan juridične fakultete, dr. Ivan Prijatelj, dekan filozofske fakultete, dr. inž. Alojz Kral, univ. prof., dr. inž. Milan Vidmar, univ. prof., dr. Janez Plečnik, dekan medicinske fakultete, dr. Aleš Ušeničnik, dekan teološke fakultete, dr. Franc Lukman, univ. prof.

Zastopniki slušateljev univerze: Za društvo slušateljev filozofske fakultete: Franc Petre, Jože Zemljak. — Za društvo slušateljev juridične fakultete: Kazimir Kukovič, Adolf Vogelriek. — Za društvo medicincev: Janez Janež, Anton Bizjak. — Za akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov: Edvard Ravnikar, Stevan Radič. — Za strokovno društvo teološke fakultete: Joža Volk.

je spoznal, da ima opraviti z obtoženim Francem Ketišem, mizarjem z Ivanjovskega vrha. Na vprašanje, kaj je delal na bratovem dvorišču in zakaj je zažgal, Ketiš ni hotel ničesar odgovoriti. Antonu Ketišu je zgorelo okrog 3.000 kg slame, dočim se je poslopja posrečilo še rešiti. Škoda, ki pa ni bilo krita z zavarovalnino, je znašala 15.000 Din.

Kaki dve uri prej pa je začelo goreti pri obtoženčevi ločeni ženi Ljudmili Ketiševi na Kapelskem vrhu, kjer je bil ogenj še pravočasno opažen in se je posrečilo sosedom požar omejiti in rešiti vso živino. Zgorela je le streha na gospodarskem poslopiju in znaša škoda nad

10.000 Din. Ketiševa je bila zavarovana le za 4.000 Din.

Iste večera je tudi zgorela viničarija obtoženčevega sina Ivana Ketiša v Okoslavcih, kjer je znašala škoda tudi nad 10.000 Din, dočim je bil Ivan Ketiš zavarovan proti požaru le za 3.000 Din.

Kolar je Ketiša odvedel k orožnikom, kjer je današnji obtoženelec priznal, da je na vseh treh krajih zažgal sam, tako pri bratu, ženi in sinu, to pa zato, ker jih je smrtno sovražil, češ, da mu niso pustili živeti. Žena je izpovedala, da jo je obtoženi Ketiš zapustil že pred kakimi 30 leti z otroki vred, ki jih je le zelo težko vzredila in vzgojila. Vse, kar je od tedaj zaslužil, je porabil zase in ni podpiral ne ne otrok.

Obtoženec je tudi pri sodišču izpovedal, da je imel silno veselje, ko je gledal, kako gori imovina njegovih ljudi in da se prav nič ne keša, da je zažgal.

Franc Ketiš je bil v smislu obtožnice obsojen na 3 leta strogega zapora in 3 letno izgubo častnih državljanskih pravic.

Nato je stopil pred sodnike 24letni mizarjski pomočnik Ivan Kraner iz Pesnice, ki je bil, dokler je bil še na svobodi, pravi strah prebivalstva Slovenskih goric. Na vesti nima nič manj, kakor 24 vlovov in tatvin. Kradel je enostavno vse, kar mu je prišlo pred oči in pod prste.

V času od 5. avgusta do 17. septembra preteklega leta se je klatil po Slov. goricah in skrivaj obiskoval kmečke domove, zidaniče in kokošje hleve, to pa navadno v času, ko so bili ljudje pri delu ki ga je on sam močno mrzil. V njegovo nenasitno malho so romale poleg denarja, obleke, perila, mesa, raznih drugih živil, obutve tudi kokoši, ki jih je prodajal nato v sosednjih vaseh.

Kraner je svoje tatinske uspehe deloma priznal, deloma pa jih je skušal utajiti, če je videl, da ni neposrednih dokazov za njegovo krivdo.

Senat je spoznal Ivana Kranerja krivega vseh očitanih mu dejanj in ga je obsodil na 5 let strogega zapora in na 5 letno izgubo častnih državljanskih pravic.

Senatu je predsedoval s. o. s. Zemljč, prisodnika sta bila s. o. s. dr. Kotnik in dr. Čemer, državno tožilstvo pa je zastopal višji državni tožilec dr. Jančič.

NOVE SREČKE
DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE DOBITE ZOPET V UPRAVI
'JUTRA' IN 'VEČERNIKA'
GOSPOSKA 11, MARIBOR

Ptuj

Smrtnevaren strel iz puške. Huda nesreča se je dogodila v soboto 11. t. m. popoldne v Trnovivasi pri Sv. Urbanu, in bo najbrže zahtevala žrtev mladega življenja. Pri posestniku Janezu Čehu je uslužbena 18letna Marija Preložnikova. Usodnega popoldne je pospravljala v stanovanju svojega gospodarja. Hotela je pobrisati tudi prah na steni, kjer je visela puška. Misleča, da je puška prazna, je prišla v svoji nerodnosti za petelina, jo srela s klina in jo obrnila s cevjo proti sebi. Nehote pa je pri tem pritisknila in v naslednjem trenutku se je puška sprožila. S krikom je mladenka padla in obležala v mlaki krvi. Iz Sv. Urbana poklicani zdravnik dr. Potrč ji je nudil prvo pomoč in odredil, da jo je nemudoma ptujski rešilni avto prepeljal v bolnišnico. V bolnišnici so ugotovili, da se jej je zaril ves izstrelak — od leve strani — v trebuh, katerega je popolnoma razmesaril in raztrgal črevesje. V ptujski bolnišnici so izvršili zdravniki potrebno operacijo in se trudijo, da revo ohranijo pri življenju, vendar je zato zelo malo upanja, ker so poškodbe smrtonošne. Kljub groznim mukam in borbo s smrtjo, je uboga mladenka pri polni zavesti.

Vandalizem. Neznani zlikovci so poškodovali te dni večje število mladih dreves, ki so nasajena ob cesti Ptuj—Rače na ta način, da so drevesom odlomili vrhe in krone, deloma so jih narezali in odlomili, deloma so jih izruvali s koli vred in jih polomili. Ker se v zadnjem času enaka pobalinstva množijo, ne da bi prišli rokovnjačem na sled, je uvedlo orožništvo strogo preiskavo. Cestni odbor pa je sklenil, da radi tega vandalizma ne bo posadil to leto nobenega mladega drevesa.

Konjice

Udeleženci deputacije v Beograd iz našega okraja so odnesli o slovesnem dogodku ra dvoru in o življenju v Beogradu neizbrisne utise ter ne morejo poudarjati ljubeznivosti bratstva Beograđanov; škoda le, da je število udeležencev omejeno na majhno število poslancev.

Posestvo z mizarjsko delavnico gosp. Jožefa Višnerja je kupil na dražbi 8. III. t. l. Matija Kokolj, posestnik na Zg. Prištavi, za 49.000 Din.

Razširjevalce protidržavnih letakov se je vendar po dolgem času in iskanju posrečilo tukajšnjemu orožništvu dobiti v roke in so bili izročeni sodišču. Vsa nacionalna javnost zahteva najstrožje postopanje zoper ljudi take vrste, ljudstvo pa se svari pred razširjanjem in sprejemanjem takih letakov.

Uboj v Brezju. Na pustni torek je kme

Giselher B. S. Mumm:

Od pristaniškega delavca do Admirla

(Ponatis prepovedan.)

Prvič sem slišal o njem, ko sem se vozil iz Bakuja po Kaspiškem morju in se nato izkrcal na perzijski obali. V enselskem pristanišču me je opozoril neki Armerec na perzijsko kaspiško vojno brodovje, obstoječe iz dvojice predpopolnih torpedovk, ki jih je Rusija že davno izranžirala in jih je perzijska vlada kupila ter postavila v službo takojmenovane obalne obrambe.

Takoj po svojem prihodu sem videl ležati oba stara »zaboja« v ločju, in ker sta ležala močno postrani, sem bil pričnan, da sta poškodovana. Ker mi je pa Armenec zatrjeval, da je poveljnik tega »bojnega brodovja« baje Nemeec, sem se pričel za ladji intenzivnejše zanimati in sem sklenil obiskati poveljnika na njegovi poveljniški ladji. Ko sta me dva kulija prepeljala v čolnu k ladjama, sem opazil že od daleč, da je posadka obeh ladij, obstoječa iz 12 moč, polnoštevilno zbrana na krovu, ker je že opazila, da se približuje neki ferengi (Evropejec). Zapovedal sem kulijema veslati k ladj, ki sem jo označil kot poveljniško in vzpel sem se na krov.

Perzijska posadka 6 moč in 2 podčastnikov se je takoj vzravnila v »pozor«, kakor jo je to naučil njihov admiral. Žal, da njega ni bilo tu, ker ga je perzijska

vlada malo prej poslala v Perzijski zaliv, da bi ji tudi tamkaj organiziral vojno mornarico iz ladij, ki so bile nakupljene v Nemčiji in Angliji in so že davno dozorele za staro železje. Naprosil sem nekega Perzijsca, da bi pognal ladijske stroje; žal pa moji prošnji ni mogel ustreči, z motivacijo, da stroji že precej časa niso več v redu in tečejo kratak čas le tedaj, kadar pride admiral in jih nekoliko otiplje.

Ko sem se pozneje v družbi nekega izobraženega Perzijsca pogovarjal o admiralu, sem izvedel, da je prišel v Perzijo iz Hamburga. Precej časa se je potikal z nekim svojim tovarišem, ki je pobegnil iz francoske tujske legije v Siriji, križem po Perziji, Mezopotamiji in Arabiji, dokler ni končno izvedel, da išče perzijska vlada Evropejca, ki bi utegnil popraviti njene stare »zaboje« v Kaspiškem morju in Perzijskem zalivu. Ker je bil najbrže nekoč v Hamburgu tehnični delavec v kaki ladjedelnici, je njegovo znanje v Perziji popolnoma zadostovalo, da je mogel prevzeti poveljstvo nad perzijskim vojnimi brodovjem.

Odpotoval sem iz Enselsja v Teheran, kjer me je poverila perzijska vlada s sodelovanjem pri gradnji železniške proge v Muhammeri ob Perzijskem zalivu. Sicer nam nisem imel prav nobenega pojma o gradnji železnice, toda ko mi je nekega dne ameriški šef-inženjer potožil v roke nekaj merilnih instrumentov, da bi izmeril nekaj višinskih razlik na tamkajšnjem terenu, sem se z veseljem

lotil dela in sem svojo nalogo s pomočjo priloženega angleškega navodila rešil sijajno. Odslej so me splošno smatrali za pravega železniškega inženjerja.

Nekega večera sem sedel z dvema ameriškima inženjerjema v edinem muhamm-raškem hotelu. Slučajno je prispel prejšnjega dne v tamkajšnjo luko neki parnik iz Hamburga, ki je pripeljal dolgo in vroče zaželeno nemško pivo. Nenadoma smo zaslišali iz sosednje sobe dolgo trajno zmerjanje in preklinjanje, kmalu nato pa so se odprla vrata te sobe sama od sebe in na sredo naše sobe se je prikotil neki Perzijec, ki je pred našo mizo, sedeč na tleh, neprestano vzklikal: »Alah mašala, ine almani!«, kar pomeni: »O bog, gromska strela, ta Nemeec!«

Restavrater, rojen Grk, nam je smejč se pojasnil dogodek: »Nemeec tu notri je admiral v tukajšnji luki zasidranega perzijskega vojnega brodovja. Stanuje na neki topničarki, ki je bila kupljena najbrže v starodavnih časih v Nemčiji. Njegov šef je višji admiral, neki Rus, ki je pobegnil iz Rusije. Čim se Nemeec, ki je sicer zelo dobrodušen človek, ob vsakem prihodu novega piva napije in pospravi v svojo notranost kakih 20 do 25 steklenic, se vselej razjezi in takrat ne sme v njegovo bližino noben Perzijec. Nekeč ga je namreč v pijanosti neki Perzijec ra zelo rafiniran način osleparil. Od tedaj ne sme noben Perzijec več v njegovo bližino, čim je nekoliko pijan.«

Odšel sem z Američanoma k njemu v drugo sobo. Neizmerno se je razveselil, da je mogel v tej, od vsega sveta zapuščeni pokrajini pozdraviti svojega rojaka. Občudovati sem moral njegove težke, krepke pesti in neravnodolno široka pleča. Dočim se je razgovarjal z menoj najprej v narečju, je po 18. steklenici govoril že književno nemščino.

Pozneje smo prežveali skupaj še marsikatero prijetno uro. Nekega dne naj bi se svečano proslavil rojstni dan Rize šaha. V ta namen naj bi oddala po več strelav oba mala topa. Dočim je bil prvi top za streljanje absolutno neuporabljiv, je drugi top že po prvem strelu tako izpremenil svojo obliko, da ni bilo nobenega dvoma več, da drugega strela nikakor ne more prenesti oziroma ga ne bi bilo svetovati. Nekaj Evropejcev nas je stalo na bregu in se pristrčno smejalo majhnemu in debelemu ruskemu višjemu admiralu in pa nemškemu admiralu, ki sta se obkladala z najsočnejšimi psovkami, ker sta bila topova v takem stanju in sta dolžila te zanemarjenosti drug drugega.

Čez eno leto, ko smo svoje delo v notranosti dežele končali, me je pot zopet nanesla v Muhammero, kjer sem hotel najprej poiskati svojega rojaka admiral. Našel ga nisem več živega. Ko se je hotel nekega dne vrniti iz hotela na svojo ladjo, ga je zadela kap. Pokopan je v Muhammeri ob Perzijskem zalivu.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Pen in Manuel sta stala do kolen globoko med trskami v oboru in sukala nože. Dolgi Jack je s košaro ob nogah in rokavicami berz prstov na rokah stal ob mizi stricu Saltersu naproti, Harvey pa je zijač v vile in krepelec.

»Hej!« je zavpil Manuel, se sklonil in vzdignil ribo držeč jo z enim prstom pod škrkami, z drugim pa v očesu. Položil jo je na rob obora. Nož se je zablskal, zahreščalo je, in riba je razparana od vratu do zadnjice in z zarezo na obeh straneh vratu padla Dolgemu Jacku pred noge.

»Hej!« je dejal Dolgi Jack z lopatico v roki, na kateri je imel podobne rokavice. Trska jeter so padla v košaro. Še en potegljaj, in glava in drobovje je odletelo, prazna riba pa je zdrsula k stricu Saltersu, ki je težko sopihal. Zopet je zahreščalo in hrbtenica je zletela preko ograje, riba pa je brez glave, iztrebljena in razparana pljusnila v kad, da je brizgnila slana voda začudenemu Harveyju v usta. Po prvem kriku so mornari umolkli. Trske so se premikale od enega do drugega kakor bi bile žive in preden se je Harvey načudil čudoviti spretnosti vseh, je bila njegova kad že davno polna.

»Podajaj!« je zamomljal stric Salters, no da bi obrnil glavo, in Harvey je po-

dajal skozi lino ribe po dve in po tri.

»Hej! Podajaj jih več skupaj!« je zavpil Dan. »Pa ne razmetavaj jih! Stric Salters zna med vsemi ribiči najboljše trebiti ribe. Opazuj ga, kako dela, kakor bi knjigo prerezal.«

V resnici je bilo videti, kakor da bi okrogli stric z največjo hitrostjo prerezal liste kake knjige. Manuel je stal pokoncu kakor kip, njegove dolge roke pa so brez prestanka grabile ribe. Mali Pen se je hrabro trudil, vendar si lahko videl, da je bil slab. Manuel mu je enkrat, dvakrat malo pomagal, ne da bi prekinil svojega podajanja, in Manuel je enkrat na ves glas zavpil, ker se mu je prst ujel na francoski trnek. Ti trnki so iz mehke kovine, da se morejo po uporabi zopet zakriviti nazaj. Toda trske jih prav pogosto odtrgajo in se zopet drugje ujamejo. To je eden izmed mnogih vzrokov, zakaj severoameriške ribiške ladje Francoze prezirajo.

Spodaj v ladji se je prasketanje debele soli, ki se je drgnila ob strovem mesu, slišalo kakor škrtanje mlinskega kamna, zgoraj pa je te glasove neprestano, vdušeno spremljalo prasketanje nožev v oboru, trganje in sklapanje odrezanih glav, odvrženih jeter in po zraku letečega droba, reskanje noža strica Saltersa, ki je luščil hrbtenico, pa plosketa-

nje mokrih, razparanih rib, padajočih v kad.

Po enournem delu bi bil Harvey dal ves svet, da bi mogel iti počivat; sveža, mokra trska tehta namreč vse več, kot si človek misli, in v križu ga je močno bolelo zaradi neprestanega podajanja z vilami. Ampak prvičrat v svojem življenju se je zavedal, da je član družbe, ki dela; ta misel ga je navdajala s ponosom in tako je mrko vztrajal.

»Nož-o!« je naposled zaklical stric Salters. Pen se je zleknil v dve gubi in lovil sapo med ribami; Manuel se je sklanjal naprej, nazaj, da bi si iztegnil ude. Dolgi Jack pa se je naslonil preko ladijske ograje. Tedajci se je prikazal kuhar, brez glasu, kakor črna senca, in si je nabral nekoliko hrbtenic in glav ter zopet odšel.

»Glava v obari za zajtrk!« se je oglašal Dolgi Jack in cmoknil z ustnicami.

»Nož-o!« je ponavljal stric Salters in vihtel ploščati, zakrivljeni nož.

»Poglej pred noge, Harvi!« je zaklical Dan od zdojaj.

Harvey je uzrl šest nožev, ki so bili zasajeni v klampi ob lni. Razdelil jih je naokrog in prevzel skrhane.

»Vode!« je velel Disko Troop.

»Veliki sod je spredaj, korec pa zraven. Hitro, Harvey!« je velel Dan.

Urno se je vrnil z velikim korcem, polnim plehke rjave vode, ki je imela krasen okus in Disko in Tomu Plattu odprla usta.

»Trske so to,« je dejal Disko. »Niso fige iz jutrovega, Tom Platt, tudi ne sre-

brne palčice. To sem ti še vsakokrat povedal, odkar voziva skupaj.«

»To bo že kakih sedem let,« je odvrnil Tom Platt hladno. »Dobro zlaganje blaga je vsekakor dobro zlaganje in tovor se lahko sklada na pravi in nepravi način. Da bi bil videl, kako smo štiri sto ton železa — —«

»Hoj!« Manuel je zakričal in delo se je iznova pričelo in se ni končalo, dokler ni bil obor prazen. Brž ko je bila poslednja riba v skladišču, se je Disko Troop z bratom odmajal na zadnji konec ladje v kabino; Manuel in Dolgi Jack sta se podala na sprednji del, samo Tom Platt je toliko časa počakal, da so zaprli lino, skozi katero so metali ribe, nato je tudi on izginil. Ni trajalo dolgo in Harvey je slišal trdo smrčanje v kabini in je debelo zijač Dana in Pena.

»To pot mi je šlo malo bolj od rok, Danček,« je dejal Pen, kateremu so od zaspanosti lezele oči skupaj. »Mislim pa, da je moja dolžnost, da pomagam snaziti.«

»Za tisoč kvintalov rib ne bi hotel imeti tvoje vesti,« je odvrnil Dan. »Kar v zaboj, Pen. Nimaš vzroka, da bi opravljal pomožno delo. Zajemi korec, Harvey. Oi, Pen, prevrni še tole v čeber, preden greš spat. Ali lahko ostaneš tako dolgo pokoncu?«

Pen je vzdignil težko košaro, polno ribjih jeter, in jo iztresel v sod, ki je imel z zapornicami zaprt pokrov in je bil privezan k sprednjemu krovu; nato je še on izginil v kabino.

(Se bo nadaljevalo.)

Čki sin Alojzij Vivod ubil posestnico Nežo Založnikovo, mater treh nedoraslih otrok. Obdolženec je dejanje priznal in se sam prijavil sodišču.

Fantje marširajo, ... pa ne na delo ali morda v cerkev, temveč na tepeže, ki se v zadnjih mesecih izredno množijo v našem okraju, odkar so dobili obsojenca odlog za nastop kazni. Pretepači se sodb sploh ne bojijo več in je skrajni čas, da se vendar rajde kredit za naše zapore in jetnišnice ali pa, da se že vendar enkrat novelira zadevno določilo v kazenskem postopniku glede kritja stroškov obsojencev po državi.

Druga vinska razstava za konjiški okraj bo, kot javljeno, od 25. do 27. tm. v prostorih Okrajne hranilnice. Ob tej priliki bodo v Konjicah razne kulturne in druge gospodarske prireditve. Priprave so v polnem teku.

Občni zbor podružnice SPD v Konjicah bo 18. t. m. ob 20. uri v dvorani Narodnega doma.

Sport

FC Ferencvaros v Mariboru. Pogajanja med ISSK Mariborom in FC Ferencvarosom, Budimpešta, so uspešno zaključena. Kar se je zadnje čase v ožjem krogu naših sportnikov le šušljalo, je danes že dejstvo, namreč, da igra profesionalni prvak Madžarske na praznik 25. marca v Mariboru, in sicer proti našemu prvaku. Gosti nastopijo v kompletni sestavi. Odveč je poudarjati veliko važnost tega gostovanja, za naše skromne sportne razmere in še manjša finančna sredstva. Ferencvaros je svetovno znan nogometni klub, zato pričakujemo od našega sportu naklonjenega občinstva, da bo vedelo ceniti ogromne izdatke domačinov ter s svojo prisotnostjo na igrišču podprlo prireditelje.

KS Železničar, lahkoatletski odsek. Jutri, v sredo 19. tm. bo na novem igrišču ob 17. obvezen sestanek vseh lahkoatletov-dolgoprogašev. Načelnik.

Tekmovanje v podvezni ligi se bo nadaljevalo! Na zadnji seji upravnega od-

bora LNP se je razpravljalo tudi o tekmovalstvu za podvezno prvenstvo. Predlog nekega odbornika za povečanje števila klubov v podvezni ligi se ni mogel sprejeti. Upravni odbor LNP noče zaradi spremenjenega stanja v prvenstveni tabeli od lanske jeseni napraviti krivice nobenemu klubu. Do končnega odigranja podveznega prvenstva ostanejo v podvezni ligi 4 klubi. Rezultati doseženi s SK Svoboda (Ljubljana) se v tabeli črtajo. Pač pa se v jesenski prvenstveni tabeli 1932 upoštevajo rezultati klubov z ASK Primorje, in to v smislu odredbe u. o. JNS.

Izlet na Triglavsko pogorje priredi Mariborski smučarski klub 24. in 25. marca. Podrobnosti o izletu bomo še objavili.

Cross country za prvenstvo Maribora bo v nedeljo 19. marca t. l. dopoldne na novem igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti. Prireditelj je SK Železničar.

Medklubiški odbor LNP, službeno. V nedeljo 19. t. m. bodo na igrišču ISSK Maribora tele tekme: ob 9.: prijateljska tekma ISSK Maribor mladina:SK Svo-

boda mladina, ob 10.30: prijateljska tekma ISSK Maribor I:SK Svoboda I.; popoldne ob 14. predtekma, ob 15.30: tekma za pokal prometnega ministra, in sicer med SK Hermesom (Ljubljana) in SK Železničarjem. Službujoča odbornika: dopoldne g. Cilenssek, popoldne g. Marušig! Tajnik.

Sokolstvo

Akademija Sokola I. Sokol Maribor I. opozarja svoje prijatelje na akademijo, ki jo priredi prihodnjo soboto ob 20. uri v kadetnici. Na sporedu je 11 izbranih telovadnih točk.

Opozorilo vsem sokolskim edincem. Uprava mariborske sokolske župe opozarja vse edince, da se morebitni predlogi za letošnji župni občni zbor, ki bo v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri v veliki dvorani Narodnega doma, sprejemajo samo do vključno 18. tm. Pozneje vposlani predlogi se na občnem zboru ne bodo vzeli v pretres in razpravo.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN, sobo, črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 884

Prodaj

ZLAHTNE BRESKVE. 2-letne cepljenke sadnega izbora za Slovenijo, španski bezeg, enojen in poljen, lila, temnordeč in bel, 3-letne cepljenke s cvetnimi popki — »Pruwers triloba« in debele plodne jagode »Rdeča kapica iz Svabske«. Maribor, Meljska c. 40. 889

NOVA HIŠA. dve sobi in kuhinja, električna luč, poceni na prodaj. Po-brežje, Lovska ul. 12. 885

ENONADSTROPNA VILA s šestimi stanovanji, 7 minut od Glavnega trga, do leta 1940, davka prosta, letni donos 43.200 Din, za Din 410.000 na prodaj. Din 200.000 je posojila. Vprašati v gostilni Smetanova ul. 54. 734

OTROŠKI VOZIČEK, modern in dobro ohranjen na prodaj. — Gosposka ul. 11, hodnik desno. 907

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO z električno razsvetljavo, oddam s 1. aprilom. Loška ul. 5, vrata 5. 803

VELIKO SOBO s stedinikom oddam, Nasip-na ulica 58. 891

Sobo išče

GOSPODIČNA, izurjena v vseh pisarniških poslih, večša slovenskega nemškega in srbohrvaškega jezika — v jeziku in pisavi — išče zaposlitve. Ponudbe na upravo Večernika pod šifro »Takojšnji nastop«. 903

Stanovanje

STANOVANJE oddam. Beogradska ulica 18. 886

DVE SOBI in kuhinjo oddam s 1. aprilom. Valvazorjeva ulica 42. 888

SAMOSTOJNA GOSPA išče za takoj sobo in kuhinjo. Naslov v upravi »Večernika«. 892

Službo dobi

POŠTENO DEKLICO sprejme v trgovino za vsa dela z mesečno plačo 300 Din cvetličarna B. Weiler, Gosposka ulica 26. 882

Prodaja tiskarne

Iz konkurzne mase Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru se prodaja najboljšemu ponudniku s prenosom osnovne vloge tvrdka Podravska tiskarna, družba z o. z. v Mariboru, Gregorčičeva ulica 6 (s tiskarsko koncesijo) za ne manj kot cenilno vrednost Din 259.841.— proti takojšnjemu plačilu v gotovini netto.

Ponudbe je podati konkurznemu upravitelju pisмено do 3. aprila 1933, nakar se bodo vsi ponudniki povabili osebno na ustno ofertalno dražbo, pred katero bo treba položiti varščino v polovičnem znesku cenilne vrednosti.

Cenilni zapisnik in podrobnosti o prodaji so na razpolago pri konkurznem upravitelju, ki dovoljuje tudi ogled tiskarne.

Konkurzni upravitelj:

dr. Šnuderl Maks, advokat v Mariboru,
Aleksandrova cesta 28

Oblastveno dovoljena

razprodaja

od 3. marca 1933 dalje.

Radi opustitve trgovine se bo prodajalo blago po globoko znižanih cenah. Ne opustite radi tega prilike za nabavo najcenejšega blaga v moji bogato sortirani zalogi

Prodajalo se bo kamgarn za gospode angleškega in češkega izvora, lepi deseni za športne obleke, blago za trenhcoate, blago za damske obleke vseh vrst: crepe de chine, crepe satin, crepe faille, vzorčasta svila, bombažno in končeno sukno za don ače obleke, različna konfekcija za gospode, približno 200 vrst krzna, frenge, zephire, popeline za perilo in drugi različni predmeti.

Kot plačilo se bodo sprejemale tudi hranilne knjižice. Dosedanjim odjemalcem se bo izplačilo izjemoma dovolilo v obrokih.

Popust 20-50%
L. Ornik, Maribor
trgovca

Koroška cesta št. 9